

Főoldal>Jogi lépések indítása>Hol és hogyan?>Hogyan lehet bírósághoz fordulni?

Hogyan lehet bírósághoz fordulni?

Szlovákia

1 Bírósághoz kell fordulnom vagy van más lehetőség is?

Erre a kérdésre válaszol továbbá a következő rész: „Alternatív vitarendezés – Szlovákia”

Nem minden vitát kell szükségszerűen bíróság előtt rendezni. A feleknek először meg kell kísérelniük a vita békés rendezését olyan kompromisszum megtalálásával, amely mindkét fél számára elfogadható. A vitarendezés másik módja a közvetítés. A közvetítés olyan bíróságon kívüli eljárás, amelyben a közvetítésben részt vevő személyek szerződéses vagy egyéb jogviszonyból eredő vitájukat mediátor segítségével rendezik. A felek számára ajánlott, hogy csak akkor forduljanak bírósághoz, ha kimerítették az alternatív vitarendezési módszereket, illetve azokban az ügyekben, amelyekben a cél a felek pontos helyzetének, jogainak és kölcsönös felelősségének megismerése.

A választottbírósági eljárásról szóló törvény (*zákon o rozhodcovskom konaní*) módosított változata által meghatározott egyes feltételek szerint a választottbíróság a következő esetekben jogosult eljárni:

- a) a nemzeti és nemzetközi kereskedelmi és polgári jogi viszonyokból származó tulajdonjogi vitákban való döntéshozatal, ha a választottbíróság a Szlovák Köztársaság területén található;
- b) a nemzeti és külföldi választottbírósági ítéletek elismerése és végrehajtása a Szlovák Köztársaság területén.

Amennyiben a bírósági eljárások tárgya olyan vita, amelyet a választottbírósági eljárásokról szóló törvény nem zár ki a hatálya alól, az eljárásban részt vevő felek bíróság előtt vagy bíróságon kívül megegyezhetnek a választottbírósági eljárás alkalmazásában. E megállapodásnak választottbírósági szerződést kell tartalmaznia. A bíróságnak megküldött ilyen megállapodás a polgári perrendtartás (*Civilný sporový poriadok*, PP) alapján a követelés visszavonásának és az alperes e visszavonáshoz való hozzájárulásának joghatását váltja ki.

2 Van határideje a perindításnak?

A polgári perrendtartás alapján valamely jog akkor évül el, ha azt a jogszabályban meghatározott határidőn belül nem gyakorolták. A követelések benyújtásának határideje az ügytől függően eltérő.

A kötelező elévülési időket jogszabály határozza meg. Az általános elévülési idő három év, amelynek kezdő időpontja az az időpont, amikor a jog először gyakorolható.

A bíróság csak az adós kérelmére veszi figyelembe a jog elévülését. Amennyiben az adós a jog elévülésére hivatkozik, a hitelező nem gyakorolhatja az elévült jogot.

3 Ebben a tagállamban kell bírósághoz fordulnom?

Lásd a következő részt: „Melyik bíróságon nyújthatom be a keresetet? - Szlovákia”

A bíróságok egyes ügyek tárgyalására vonatkozó joghatósága az európai uniós jogszabályokban – rendeletek, nemzetközi többoldalú vagy kétoldalú egyezmények –, ezek hiányában pedig a nemzeti kollíziós jogszabályokban kerül meghatározásra.

A szlovák bíróságok joghatóságára vonatkozó szabályok nemzeti szinten a nemzetközi magán- és eljárásjogról szóló 97/1963. sz. törvényben (*Zákon č. 97 /1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom*) található. Főszabály szerint a szlovák bíróságok rendelkeznek joghatósággal, ha annak a személynek a lakóhelye vagy székhelye, akivel szemben a kérelmet benyújtották, a Szlovák Köztársaság területén található, vagy tulajdonjogi viták esetén, ha e személy az országban tulajdonnal rendelkezik. További rendelkezések határozzák meg azokat a feltételeket, amelyek alapján a szlovák bíróságoknak van joghatósága. A szerződéses jogviszonyokban a felek megállapodásban dönthetnek a joghatóságról. Egyes esetekben a szlovák bíróságok kizárólagos joghatósággal rendelkeznek, például az ingatlanra vonatkozó dologi jogok tekintetében, a Szlovák Köztársaság területén található ingatlanok bérlete tekintetében, vagy a szabadalmak, védjegyek, formatervezési minták és más jogok bejegyzésére vonatkozó eljárások tekintetében.

4 Amennyiben igen, úgy konkrétan melyik bírósághoz kell fordulnom ebben a tagállamban, tekintettel lakóhelyemre és a másik fél lakóhelyére vagy az ügyem egyéb körülményeire?

Lásd a következő részt: „Melyik bíróságon nyújthatom be a keresetet? - Szlovákia”

A polgári perrendtartás alapján ellenkező rendelkezés hiányában a rendes bíróság illetékessége ahhoz a személyhez igazodik, akivel szemben a követelést érvényesítik (alperes). A személy (állampolgár) szerinti rendes bíróság az a bíróság, amelynek területén állampolgár lakóhelye, vagy, ha ilyen nem rendelkezik, tartózkodási helye található; a jogi személy szerinti rendes bíróság az a bíróság, amelynek területén a jogi személy bejegyzett székhelye található, külföldi jogi személy esetén pedig az a bíróság, amelynek területén a jogi személy szervezeti egysége található. Az állam tekintetében a rendes bíróság az a bíróság, amelynek területén az érvényesítendő jogot kiváltó körülmény megvalósult. Kereskedelmi ügyekben a rendes bíróság az a bíróság, amelynek területén az alperes bejegyzett székhelye található, ha ilyen nem rendelkezik, a bíróság, amelynek területén üzleti tevékenységet végez. Amennyiben az alperes nem rendelkezik telephellyel, az alperes szerinti rendes bíróság az a bíróság, amelynek területén az alperes lakóhelye található.

5 Konkrétan melyik bírósághoz kell fordulnom ebben a tagállamban, tekintettel az ügyem jellegére és a pertárgy értékére?

Lásd a következő részt: „Melyik bíróságon nyújthatom be a keresetet? - Szlovákia”

A hatáskör meghatározásának főszabálya a polgári perrendtartás 12. cikkében található. Főszabály szerint első fokon a járásbíróságoknak (*okresný súd*) van hatásköre. A törvényszékek (*krajský súd*) csak különös esetekben járnak el elsőfokú bíróságként, például a harmadik országra vonatkozó vitákban, vagy a diplomáciai mentességet élvező személyekre vonatkozó vitákban, ha a vita tárgya a Szlovák Köztársaság bíróságainak joghatósága alá tartozik. A Szlovák Köztársaság bíróságainak székhelyéről és illetékességi területeiről szóló 371/2004. sz. törvény (*Zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky*) szabályozza a nyilvántartásokért felelős bíróságok, a csődbíróságok, az idegen váltókkal és csekkkel foglalkozó bíróságok, az ipari védelemben és tisztességtelen versennyel szembeni védelemben részesülő dolgokkal kapcsolatos ügyekben döntő bíróságok, tőzsdai tranzakciókkal kapcsolatos eljárásokban döntő bíróságok, kiskorúak gondozásával kapcsolatos ügyekkel foglalkozó bíróságok és a pénzügyi okokkal indokolt jogi segítségnyújtásért felelős bíróságok illetékességét.

A vita összege nincs hatással arra, hogy a Szlovák Köztársaság területén melyik bíróság rendelkezik hatáskörrel az ügyben.

6 Magam is indíthatok keresetet vagy közvetítőt – például ügyvédet – keresztül kell bírósághoz fordulnom?

A Szlovák Köztársaságban polgári ügyekben nem kötelező ügyvédi képviselettel eljárni.

Jogszabály meghatározza azokat az ügýtípusokat, amelyekben kötelező az ügyvédi képviselet, pl. csődeljárásokban, versenyvédelmi ügyekben, tisztességtelen versenyt megvalósító gyakorlattal összefüggő ügyekben, szellemi tulajdonhoz fűződő jogokra vonatkozó ügyekben és rendkívüli jogorvoslati eljárásokban (a polgári perrendtartás 420. cikke).

7 A per megindításához pontosan hová kell benyújtanom a kereseti kérelmemet: a bíróság kezelőirodájához vagy hivatalához, vagy más igazgatási szervezethez?

A polgári perrendtartás 125. cikke szerint csak írásban, papír alapon vagy elektronikus formában lehet kérelmet benyújtani. Az elektronikus benyújtott kérelmet a benyújtást követő 10 napon belül papír alapon is be kell küldeni, ellenkező esetben a kérelem elutasításra kerül. A papír alapon benyújtott kérelmet a megfelelő példányban kell megküldeni.

8 Milyen nyelven terjeszthetem elő a kereseti kérelmemet? Ez szóban is lehetséges, vagy írásban kell megtennem? Elküldhetem a kereseti kérelmemet faxon vagy e-mailben?

Mivel a polgári bírósági eljárásokban a felek egyenlő pozíciót élveznek, a követelést nem kötelező szlovák nyelven benyújtani. A felek a bíróságon anyanyelvükön, vagy egy általuk ismert más nyelven végezhetnek eljárási cselekményeket. A bíróság köteles a feleknek egyenlő mértékű lehetőséget – fordítást és tolmácsolást is – biztosítani jogaik gyakorlására. Beadványt írásban, papír alapon vagy elektronikus formában lehet benyújtani.

9 Vonatkoznak-e speciális formai előírások a perindításra, vagy ha nem, akkor hogyan kell előadnom az ügyemet? Vannak-e olyan iratok, amelyeket csatolni kell az ügy aktájához?

A kereset (az eljárás megindítására irányuló kérelem) benyújtásának nincs meghatározott formája.

Az általános követelményeket a polgári perrendtartás 127. cikke tartalmazza. A követelést alá kell írni és egyértelműen meg kell jelölni azon, hogy mely bíróságnak címezték, ki nyújtja be, milyen ügyre vonatkozik és mit követel. A kérelmet mellékleteivel együtt annyi példányban kell benyújtani, hogy egy példány a bíróságnál maradjon és szükség szerint minden fél kapjon egy példányt. Ha a fél nem nyújtja be a kérelem és mellékletei megfelelő példányát, a bíróság a fél költségén másolatot készít azokról. Amennyiben folyamatban lévő ügy is hatással van az esetre, annak újszámát is szerepeltetni kell. Az általános követelmények mellett a követelésnek tartalmaznia kell a felek vagy képviselők családi és utónevét, valamint lehetőség szerint születési idejüket, telefonszámukat, lakóhelyük címét; az állampolgárságuk szerinti országra vonatkozó információt; azoknak a tényeknek és bizonyítékoknak a leírását, amelyekre a felperes a követelését alapította; valamint egyértelműen meg kell határoznia, hogy mit követel a felperes. Amennyiben a fél jogi személy, a követelésben fel kell tüntetni a nevét vagy a vállalkozás nevét, bejegyzett székhelyét és – ha rendelkezik ilyennel – azonosító számát. Amennyiben a fél külföldi gazdálkodó egység, a követeléshez csatolni kell a cégnyilvántartás, vagy más olyan nyilvántartás kivonatát, amelyben a gazdálkodó egység bejegyzésre került. Amennyiben a fél üzleti tevékenységet végző személy, a követelésnek tartalmaznia kell a vállalkozás nevét, bejegyzett székhelyét és – ha rendelkezik ilyennel – azonosító számát. Amennyiben a fél állam, a követelésnek meg kell határoznia az államot és azt a megfelelő hatóságot, amely az állam képviseletét ellátja.

A bírósági eljárások rugalmasságának lehetővé tétele és az eljárásban részt vevő felek hatékonyabb támogatása érdekében a Szlovák Köztársaság Igazságügyi Minisztériumának (*Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky*) weboldalán szerepel néhány követelésre vonatkozó eljárás megindításához szükséges minta (úrlap). Lehetőség van a minta elmentésére és kitöltésére. A minta pontosan bemutatja, hogy a felperesnek mely részeket kell kitöltenie. A kitöltött nyomtatványt aláírás nélkül vagy tanúsítvánnyal ellátott hitelesített elektronikus aláírással ellátva lehet megküldeni. Amennyiben a felperes hitelesített elektronikus aláírás nélkül nyújtja be kérelmét, köteles azt papír alapon benyújtott kérelemmel is kiegészíteni.

10 Kell-e bírósági illetéket fizetnem? Ha igen, mikor? A kereseti kérelmem előterjesztésétől kezdve kell ügyvédet fizetnem?

A kérelem benyújtása illetékköteles. A bírósági illetéket a kérelmet benyújtó félnek (kérelmező/felperes) kell lerónia, kivéve, ha illetékfizetési kötelezettsége alól kérelmére felmentették, vagy az alól jogszabály alapján mentesül. Az illeték összegét a bírósági illetéktáblázat határozza meg, amely a bírósági illetékekről és a bünyügyi nyilvántartás kivonatának díjáról szóló 71/1992. sz. törvény (*Zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov*) melléklete. Az illetéktáblázat az alapilleték meghatározott százalékaként, vagy meghatározott összegként írja elő az illeték összegét. A bírósági illetéket a követelés benyújtásakor kell leróni. Amennyiben az eljárás megindítására irányuló kérelem benyújtásakor nem kerül sor az illeték megfizetésére, a bíróság felszólítja a felet, hogy a bíróság által meghatározott határidőben – amely általában a kérelem kézbesítésétől számított tíz nap – fizesse azt be; ha az illetéket a fél a felszólítás ellenére nem rója le határidőn belül, a bíróság felfüggeszti az eljárást. A felet a felszólításban értesíteni kell a díjfizetés elmulasztásának következményeiről.

A Szlovák Köztársaságban polgári ügyekben nem kötelező ügyvédi képviselettel eljárni.

11 Kérelmezhetek költségmentességet?

Lásd a következő részt: „Költségmentesség - Szlovákia”.

12 Hivatalosan mely időponttól tekintik benyújtottnak a keresetemet? Kapok-e a hivataloktól visszajelzést arra vonatkozóan, hogy az ügyemet megfelelően terjesztettem-e elő?

A kereset benyújtásának ideje a kereset bírósághoz való beérkezésének ideje. A bíróság megerősíti a felperes számára, hogy a keresetét befogadták és felvették a bírósági nyilvántartásba.

13 Kapok-e részletes tájékoztatást az elkövetkező események időrendjéről (pl. a perbeocsátkozás határidejéről)?

A bíróság felszólítja a felet, hogy a bíróság által legalább tíz napban meghatározott határidőn belül egészítse ki vagy javítsa ki a helytelen, hiányos vagy nem egyértelmű kérelmet. Amennyiben annak kijavítására vagy kiegészítésére nem kerül sor, a bíróság nem veszi figyelembe azt a kérelmet, amelynek tartalma nem felel meg az eljárásindító keresetekre vonatkozó követelményeknek.

A felek és képviselőik megtekinthetik a bírósági ügyiratot és arról kivonatokat, másolatokat és fénymásolatokat készíthetnek, vagy kérelmezhetik a bíróságtól, hogy díj ellenében készítsen számukra fénymásolatokat.

A tárgyalásra való felkészülés során a bíróság az eljárásindító kérelmet (kereset), valamint a követelés és mellékletei egy példányát kézbesíti az alperesnek. E kézbesítés személyesen történik, és a feleket időben értesíteni kell. A bíróság késlekedés nélkül megküldi az alperes nyilatkozatát a felperesnek. Amennyiben az ügy körülményei indokolják, a bíróság végzésben kötelezheti az alperest, hogy az ügyben írásban nyilatkozzon, és amennyiben nem ért egyet teljes mértékben a követeléssel, mutassa be a védelmét megalapozó tényeket, csatolja be azokat a dokumentumokat, amelyekre hivatkozik és jelölje meg az állításait megalapozó bizonyítékokat. A bíróság e nyilatkozat megtételére határidőt állapít meg.

A polgári perrendtartás vagy más különös jogszabály ellenkező rendelkezésének hiányában a bíróság tárgyalást rendel el az ügyben annak érdekében, hogy arról érdemben tárgyaljon, amelyre beidézi a feleket és mindazon személyeket, akiknek jelenléte az ügyben szükséges.

Utolsó frissítés: 22/04/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.